Europski parlament
2019-2024

Dokument s plenarne sjednice

B9-0341/2022

29.6.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o nacionalnim vetima kojima se narušava globalni porezni sporazum
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan
u ime Kluba zastupnika The Left

B9-0341/2022

Rezolucija Europskog parlamenta o nacionalnim vetima kojima se narušava globalni porezni sporazum
(2022/2734(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir treći dio i članak 116. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir članak 20. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),

– uzimajući u obzir izjavu iz Uključivog okvira Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) / skupine G20 za borbu protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti o rješenju s dva stupa kojim se odgovara na porezne izazove koji proizlaze iz digitalizacije gospodarstva kojoj se 4. studenoga 2021. pridružilo i s kojom se složilo 137 članova od njih 141,

– uzimajući u obzir prijedlog Komisije za direktivu Vijeća o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji (COM(2021)0823),

– uzimajući u obzir njegovo stajalište od 19. svibnja 2022. o prijedlogu direktive Vijeća o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne skupine u Uniji[1],

– uzimajući u obzir analizu Promatračnice EU-a za porez od 25. listopada 2021. naslovljenu „Učinci prihoda od globalnog minimalnog poreza: procjene po zemljama”,

– uzimajući u obzir studiju poljskog gospodarskog instituta (Polish Economic Institute) iz siječnja 2020. naslovljenu „Tax unfairness in the European Union: towards greater solidarity in fighting tax evasion” (Porezna nepravda u Europskoj uniji: prema većoj solidarnosti u borbi protiv utaje poreza),

– uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da se 8. listopada 2021. 136 članova Uključivog okvira OECD-a / skupine G20 za borbu protiv smanjenja porezne osnovice i premještanja dobiti od ukupno 140 članova složilo s reformom međunarodnog poreznog sustava u okviru rješenja s dva stupa kojim se odgovara na izazove koji proizlaze iz digitalizacije gospodarstva i ograničava se tržišno natjecanje u pogledu poreza na dobit uvođenjem globalne minimalne porezne stope od 15 %;

B. budući da je 2020. samo šest država članica EU-a imalo efektivnu stopu nižu od 15 %;

C. budući da je nekoliko krugova pregovora rezultiralo ublaženom obvezom nižom od

[1] Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0216.

izvornog prijedloga od 21 %;

D. budući da bi zahvaljujući provedbi globalne minimalne porezne stope u okviru prethodno navedene reforme s dva stupa zemlje prikupile približno 150 milijardi USD novih prihoda godišnje[2];

E. budući da bi sam EU mogao povećati prihod od poreza na dobit za otprilike 64 milijarde EUR godišnje uvođenjem minimalne efektivne stope poreza na dobit od 15 % u skladu s drugim stupom tog globalnog sporazuma[3];

F. budući da se u neovisnim studijama procjenjuje da bi stopa EU-a od 25 % bez izuzeća omogućila prikupljanje 234 milijarde EUR[4];

G. budući da porezna pitanja u Uniji podliježu posebnim zakonodavnim postupcima te se o njima odlučuje na temelju jednoglasnosti u Vijeću;

H. budući da su sve zemlje OECD-a i zemlje iz skupine G20, uključujući svih 27 država članica EU-a, pozdravile sporazum za reformu međunarodnih poreznih pravila u listopadu 2021.;

I. budući da je, unatoč toj preuzetoj obvezi, donošenje direktive EU-a za poštovanje i provedbu drugog stupa tog međunarodnog sporazuma (Direktiva o drugom stupu) triput bilo neuspješno u sastavu Vijeća za ekonomske i financijske poslove (ECOFIN) zbog nepostizanja jednoglasnosti;

J. budući da su Poljska, te odnedavno Mađarska, uložile nacionalni veto kako bi se spriječilo donošenje Direktive o drugom stupu iako ju je podržalo svih preostalih 26 država članica;

K. budući da je Mađarska, iako je pristala na provedbu te direktive na prethodnom sastanku ECOFIN-a, na sastanku ECOFIN-a u lipnju 2022. uložila veto nakon što je Poljska povukla dugotrajni veto;

L. budući da bi javni prihodi koji proizlaze iz provedbe Direktive o drugom stupu u EU-u bili osobito važni u kontekstu rata u Ukrajini i njegovih gospodarskih i društvenih posljedica unutar EU-a, kao i potreba za poreznom pravdom i osiguravanjem gospodarskog oporavka nakon pandemije na temelju prelaska na klimatsku neutralnost;

Opća razmatranja

1. tvrdi da su postojeća međunarodna porezna pravila u velikoj mjeri zastarjela te ne mogu riješiti sve veću digitalizaciju gospodarstva ni djelotvorno suzbiti utaju i izbjegavanje plaćanja poreza; smatra da je hitno potrebna reforma pravila donošenjem globalnog poreznog sporazuma OECD-a / skupine G20 kako bi se međunarodni i nacionalni porezni sustavi te porezni sustav EU-a prilagodili novim gospodarskim, socijalnim i tehnološkim izazovima 21. stoljeća;

[2] https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm
[3] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf
[4] https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf

2. s velikom zabrinutošću ističe ustrajnu trku prema dnu u pogledu stopa poreza na dobit u razvijenim gospodarstvima tijekom posljednjih desetljeća; ističe nagli pad prosječnih stopa poreza na dobit EU-a od 33,3 % 2000. do 22,7 % 2020.[5]; ponovno ističe hitnu potrebu da se uvede ograničenje poreza na dobit uvođenjem minimalne efektivne stope od 15 % u skladu s drugim stupom globalnog poreznog sporazuma;

3. naglašava da zbog postojećih poreznih pravila i neusklađenosti poreznih pravila među državama članicama i šire, uz nedostatak međunarodne suradnje, među ostalim, multinacionalna poduzeća ne mogu provoditi agresivno porezno planiranje koje značajno smanjuje njihove efektivne porezne stope; podsjeća da su zbog te situacije mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) u znatno slabijem konkurentskom položaju jer plaćaju znatno veće efektivne porezne stope nego multinacionalna poduzeća, što je neprihvatljivo;

4. izražava žaljenje zbog činjenice da gubici proizišli iz upotrebe međunarodnih transakcija za izbjegavanje plaćanja i utaju poreza lišavaju države članice EU-a 170 milijardi EUR godišnje[6];

5. ističe svoje nedavno usvojeno mišljenje o Direktivi o drugom stupu, u kojemu poziva na njezinu brzu provedbu do siječnja 2023.;

6. naglašava da je samo 10 do 15 % multinacionalnih poduzeća obuhvaćeno međunarodnim sporazumom te da iznimke i izuzeća koji su uključeni u taj sporazum omogućuju daljnje izbjegavanje plaćanja i utaju poreza; osim toga, ističe dinamičnu narav utaje i izbjegavanja plaćanja poreza; poziva Komisiju da nastavi ažurirati relevantno zakonodavstvo kako bi se bolje riješilo to ključno pitanje;

Aktualni proces donošenja odluka i utjecaj nacionalnih veta

7. naglašava da jednoglasno glasovanje u Vijeću o poreznoj politici ne doprinosi uvođenju promjena koje su potrebne za rješavanje aktualnih izazova; izražava žaljenje zbog toga što aktualna situacija često dovodi do kašnjenja i izostanka napretka u usklađivanju poreznih pravila diljem Unije koja bi bila korisna svima;

8. s dubokom zabrinutošću ističe činjenicu da su nacionalna veta uporno onemogućivala napredak u brojnim područjima oporezivanja s prijedlozima kao što su zajednička konsolidirana osnovica poreza na dobit (CCCTB), revizija Direktive o kamatama i licencijama, reforma Kodeksa o postupanju pri oporezivanju poslovanja i trenutačno se kao posljedica u Vijeću blokira Direktiva o drugom stupu;

9. izražava žaljenje zbog činjenice da u pitanjima oporezivanja određene države članice nacionalna veta iskorištavaju, upotrebljavaju kao oružje i sredstva za nagodbu kako bi ostvarile ciljeve, dobile koncesije i postigle druge sebične interese u područjima nevezanim uz oporezivanje i izvan tog područja; naglašava da zbog postojanja tih veta postoji opasnost da se nastave štetne porezne prakse i društvena nepravda koje narušavaju sposobnost Unije da bude djelotvorna, potiče ravnopravne uvjete i štiti najbolje interese

[5] https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate
[6] https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

građana i MSP-ova;

Preporuke za djelovanje i područja za reformiranje

10. poziva Mađarsku da odmah prekine svoje besmisleno blokiranje globalnog poreznog sporazuma u Vijeću; izražava žaljenje zbog činjenice da samo jedna država članica može zaustaviti provedbu takvog povijesnog sporazuma i ostaviti preostalih 26 država članica bespomoćnima u borbi za veću poreznu pravdu;

11. ponovno poziva Komisiju da se suzdrži od odobravanja mađarskog nacionalnog plana oporavka dok ne ispuni sve preporuke za tu zemlju u okviru europskog semestra u pogledu vladavine prava i provede sve relevantne presude Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava;

12. poziva Komisiju da iskoristi postupak utvrđen u članku 116. UFEU-a o određenim poreznim politikama kako bi se, u slučaju kada Komisija smatra da razlika između odredbi utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama narušava uvjete natjecanja na unutarnjem tržištu, odustalo od pravila o jednoglasnosti; potiče države članice u tom pogledu da prihvate prelazak s jednoglasnosti na glasovanje kvalificiranom većinom u tim područjima zbog tih razloga; u tom smislu podsjeća na manifest Ursule Von der Leyen kad se kandidirala za predsjednicu Komisije, koji je uključivao obvezu da se „iskoriste klauzule iz Ugovorâ kojima se omogućuje da se prijedlozi o oporezivanju donose zajedničkim odlučivanjem i da se o njima odlučuje glasovanjem kvalificiranom većinom u Vijeću”;

13. poziva Komisiju da ponovno pokrene prijedlog da se s jednoglasnosti prijeđe na glasovanje kvalificiranom većinom u nizu područja oporezivanja, posebno kad je to neophodno u borbi protiv porezne prijevare, izbjegavanja plaćanja i utaje poreza, kao i u pitanjima povezanim s porezom koja se odnose na zaštitu našeg okoliša i ostvarenje našeg cilja klimatske neutralnosti do 2050. putem europskog zelenog plana; podsjeća na govor o stanju Unije iz 2018. bivšeg predsjednika Komisije Jean-Claudea Junckera, u kojemu poziva na sustav kvalificirane većine u pitanjima oporezivanja;

14. poziva Komisiju da dodatno razmotri bi li bilo prikladno provesti globalni porezni sporazum putem postupka pojačane suradnje utvrđenog u članku 20. UEU-a; osim toga, poziva Komisiju da istraži mogućnost stvaranja mehanizma za primjenu pojačane suradnje kao standarda u situacijama kad tri ili manje država članica blokira provedbu mjera oporezivanja kojima je cilj osiguravanje porezne pravde, borba protiv porezne prijevare, izbjegavanja plaćanja i utaje poreza te zaštita okoliša;

15. podsjeća da je porezna stopa od 15 % minimalni zahtjev te potiče države članice da odu korak dalje i donesu više porezne stope kako bi se izbjegla trka prema dnu uz usklađivanje poreznih stopa na 15 %; napominje da to može samo pomoći u ostvarenju ambicioznijih multilateralnih sporazuma ubuduće;

16. ističe da u scenariju u kojemu SAD blokira međunarodni sporazum neprovedbom zakonodavnog akta multilateralna konvencija kojom se predviđa uklanjanje i obustava svih poreza na digitalne usluge i drugih relevantnih sličnih mjera do 31. prosinca 2023. više neće biti izvediva i stoga je treba opozvati;

17. ističe legitimnost donošenja mjera država članica za obranu njihovih poreznih osnovica, kao što su nemogućnost odbitka troškova, mjere u pogledu poreza po odbitku, ograničenje izuzeća na temelju sudjelovanja i posebni zahtjevi o dokumentaciji, osobito u pogledu transfernih cijena;

18. naglašava da su nedavne studije pokazale da Direktiva o kamatama i licencijama i Direktiva o matičnim društvima i društvima kćerima omogućuju državama članicama da cirkuliraju neoporezive tokove pasivnih prihoda kako bi dospjeli u nadležnost treće zemlje s niskim ili nepostojećim porezima; osim toga, naglašava da obje direktive mogu potaknuti poduzeća da stvore holdinške strukture u državama članicama s nižim porezima kako bi ostvarile korist od izuzeća od plaćanja poreza; poziva Komisiju da ponovno pokrene preispitivanje Direktive o kamatama i licencijama, koje je blokirano u Vijeću.

°

° °

19. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.